

Vergaderjaar 2016–2017

32 043

Toekomst pensioenstelsel

Nr. 350

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 december 2016

In uw brief van 30 november 2016 verzocht u mij om het tijdpad van het wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen. Bijgaand ontvangt u dit. Ik maak van de gelegenheid gebruik u tevens te informeren over pensioenopbouw bij doorwerken na pensioen, over het onderzoek naar de witte vlek op pensioengebied, over de uniformering van de partnerdefinitie en, naar aanleiding van een vraag van de heer van Weyenberg tijdens de begrotingsbehandeling SZW, over de nadere uitwerking van de transitie rond de afschaffing van de doorsneesystematiek.

Tijdpad van het wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen

In mijn brief van 22 november 2016 betreffende de Hoofdlijnen wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen en implementatie Wet pensioencommunicatie (Kamerstuk 32 043, nr. 348), heb ik aangegeven dat het streven is dat dit wetsvoorstel op 1 januari 2018 in werking treedt. Om dat mogelijk te maken, vindt op dit moment over het wetsvoorstel en de daarbij behorende lagere regelgeving overleg plaats met het pensioenveld, betrokken toezichthouders, het pensioenregister en andere departementen. In aansluiting daarop is het streven in januari 2017 een internetconsultatie te laten plaats vinden. Na toetsing door de Raad van State zou het wetsvoorstel voor de zomer van 2017 aan de Tweede Kamer kunnen worden aangeboden.

Pensioenopbouw bij doorwerken na pensioen

Bij de plenaire behandeling van de wet Werken na de AOW, die het doorwerken na de AOW-gerechtigde leeftijd voor ouderen en ondernemingen aantrekkelijker maakt, is door D66 de vraag gesteld of doorwerkers zelf kunnen beslissen om het aanvullend ouderdomspensioen op te blijven bouwen en/of dat pensioen uit te stellen. In reactie daarop is toegezegd om nader onderzoek te doen naar hoe pensioenopbouw bij werken na de AOW in pensioenregelingen is geregeld. Deze

vragen zijn onderzocht door de bestudering van pensioenreglementen van 50 pensioenfondsen, cao's en jaarverslagen van pensioenfondsen.

Uit het onderzoek blijkt onder meer dat bij doorwerken na de AOW-gerechtigde leeftijd de werknemer over de voortzetting van de opbouw van het aanvullend ouderdomspensioen zelf geen keuze kan maken: als na de AOW-gerechtigde leeftijd de dienstbetrekking met de werkgever doorloopt, dan lopen deelneming met pensioenopbouw en premieverplichting ook door tot de pensioenrichtleeftijd van meestal 67 jaar. Na het bereiken van de vigerende pensioenrichtleeftijd stopt in alle gevallen deelneming en opbouw.

Bij doorwerken na de AOW-gerechtigde leeftijd is in 44 van de 50 pensioenfondsen uitstel van de pensioenuitkering na de AOW-gerechtigde leeftijd mogelijk. In 32 van de 44 pensioenfondsen is uitstel van de pensioenuitkering bij doorwerken mogelijk tot 5 jaar na de pensioenrichtleeftijd.

Bij 12 van de 44 pensioenfondsen is uitstel van de pensioenuitkering na de pensioenrichtleeftijd niet meer mogelijk, maar wel na de huidige AOW-gerechtigde leeftijd. Het is aan een volgend kabinet om te bezien of in het kader van een toekomstig pensioenstelsel meer keuzemogelijkheden aan de deelnemer geboden moeten worden bij doorwerken na de AOW-gerechtigde leeftijd.

Vervolgonderzoek de witte vlek op pensioengebied

In de verzamelbrief pensioenonderwerpen van 3 juni jl. heb ik toegezegd u voor het einde van dit jaar te informeren over het vervolgonderzoek naar de beweegredenen achter de witte vlek. Dit najaar heeft het CBS op mijn verzoek verdiepend kwantitatief onderzoek uitgevoerd naar de witte vlek op pensioengebied.¹ Op dit moment is het CBS bezig met een aanvullend kwalitatief onderzoek naar de beweegredenen achter de witte vlek. De sociale partners zijn nauw betrokken bij dit onderzoek. Ik ben voornemens u in het voorjaar van 2017 te informeren over de resultaten van deze onderzoeken.

Uniformering partnerdefinitie

In mijn brief van 30 november 2015 heb ik u toegezegd dat het mijn voornemen was om eind 2016 te bezien in hoeverre aan de Aanbeveling van de Stichting van de Arbeid gevolg is gegeven ten aanzien van de uniformering van het begrip partnerdefinitie voor het partnerpensioen. Uit navraag bij de pensioensector is gebleken, dat de Aanbeveling heeft geleid tot meer bewustwording ten aanzien van het regelmatig informeren van belanghebbenden via startbrieven, website, nieuwsbrieven en dergelijke over het beleid en de voorwaarden ten aanzien van de rechten en plichten van ongehuwd samenwonenden ten aanzien van het in aanmerking komen voor partnerpensioen. Bij verreweg de meeste pensioenfondsen maken de ongehuwd samenwonenden al onderdeel uit van het partnerbegrip. Er zijn enkele fondsen, die er thans beargumenteerd van af zien om ongehuwd samenwonenden mee te nemen in het partnerbegrip. Dit zijn vooral fondsen die veel kleine pensioentjes in het bestand hebben. Voor de fondsen met veel kleine pensioentjes worden al oplossingen aangedragen in de vorm van waardeoverdracht, zoals beschreven in de Hoofdlijnenbrief waardeoverdracht. Op termijn ontstaat

¹ De notitie «Verdieping witte vlek pensioengebied» is te vinden op de website van het cbs.

daarmee wellicht een situatie die ook voor deze fondsen tot een andere overweging met betrekking tot ongehuwd samenwonenden zou kunnen leiden.

Berekeningen rond transitie afschaffing doorsneesystematiek

Naar aanleiding van de vraag van de heer van Weyenberg tijdens de behandeling van de begroting van SZW kan ik bevestigen dat het kabinet in overleg met pensioenveld en sociale partners bezig is met een nadere uitwerking van de transitie bij het afschaffen van de doorsneesystematiek. Dit was in de kabinetsbrief bij de Perspectiefnota aangekondigd. Daarbij wordt ook in kaart gebracht of het mogelijk is om de doorsneesystematiek op een evenwichtige manier af te schaffen binnen een kortere transitieperiode dan in de Perspectiefnota geschetst.

Het streven is erop gericht deze uitwerking komend voorjaar af te ronden, zodat de resultaten ter beschikking kunnen worden gesteld aan de formatietafel.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Klijnsma